

Anna Bergholz
Ålder: 32.
Familj: Sambo
och vovve.
Bor: Stockholm.
Yrke: Journalist,
föreläsare och
coach.

”Sorgen över att
inte kunna se dyker upp
ibland. Det är okej”

DET HÄNDE MIG

Anna Bergholz var bara 24 när hon insåg att hon skulle bli blind. Men när hennes värld blev svart vägrade hon gräva ner sig. Idag har hon landat både drömjobbet och drömmannen, här berättar hon själv om sin resa.

AV ANNA BERGHOLTZ FOTO: JÖRGEN BODESAND

– Jag förlorade synen men inte hoppet

” Vi gör vad vi kan, men vi kan inget lova.” Den sommaren for jag in och ut på sjukhuset. Läkarna i sina vita rockar. Till en början kunde jag se dem ganska tydligt, men snart endast skymten av den vita färgen. En vag vind när rockarna fladdrade förbi och så klappret från deras tofflor. Bestämt och skyndsamt och det var för mig de skyndade. De var många, säkert nästan tio stycken.

”Du är så ung, det är så svårt.” Av stämningen i rummet att döma förstod jag, men ingen sa något.

Jag var 24 år. I över 20 år hade jag kämpat med min sjukdom. En reumatisk sjukdom, som i vissa fall kan ge upphov till kroniska inflammationer i ögonen, i få fall ge synskador och i värsta fall leda till blindhet. Jag blev bråkdel i statistiken. Men länge förstod jag inte att jag faktiskt kunde förlora synen. Kanske ville jag inte begripa. Alla eviga sjukhusbesök var sedan barnsben en del av min vardag.

Så kom insikten. Liket ett helvetiskt bombnedslag. Två år innan det i själva verket inträffade. Jag hade tagit en sista

minuten till Grekland med en kompis. Mitt vänstra, så kallade ”dåliga” öga, som jag endast såg ljus och mörker med, blev skadat i den starka solen. Med obeskrivlig smärta i ögat flögs jag akut hem till Sverige. Snabbt fattades ett beslut: Ögat skulle tas bort. Jag fick därmed en protes och det kändes som om jag tog klivet in i en definitiv återvändsgränd. Jag minns mina tankar:

”Blind på ena ögat. Dessutom en protes. Mitt andra öga ser jag 20 % på. Vad händer om det kollapsar? Jo, då kommer jag inte att se något alls.”

Ovissheten var knäckande. Att inte veta var, när, hur och om. Depressionen blev ett faktum. Jag rullade ner persiennerna.

Gömde mig och ville inte gå ut. ”Blir jag helt blind, kan jag lägga mig ner och dö”, tänkte jag. Jag hade ingen aning om livet som icke seende, kände ingen som var blind och kanske svårast av allt – jag saknade förebilder.

I samma veva hade min ögonläkare avrätt mig från att hoppa fallskärm.

Med risk för att förlora den syn jag fortfarande hade. För att peppa mig själv, tänkte jag:

”Blir jag blind ska jag hoppa.”

Så damp den där tidningen ner, från den där föreningen för synskadade. En jobbannons väckte mitt intresse. Man var på jakt efter synskadade som ville arbeta intressepolitiskt. Det ville jag och sökte tjänsten. Jag fick jobbet, flyttade till Stockholm och fick plötsligt en hel bunt med nya arbetskamrater. Och inte vilka som helst. Nej, nämligen blinda sådana och dessutom två riktigt bra förebilder. **Micke** och **Ulrika**. Båda hade förlorat synen i ungdomsåren och var jämgamla med mig. De fick mig att inse att man kan leva ett rikt liv även utan syn och mina fördomar plockades raskt ner.

Den vita kappen fick jag våren 2002. Först bar jag den med mig i ryggsäcken. Motståndet att använda den var enormt. Jag ville vara som alla andra. Inte sticka ut. På en jobbresa till Mexiko tog jag fram den för första gången. Ingen visste ju vem jag var där. **Efter hemkomsten till Sverige gick det undan. Från dag till dag raderades min** >

”Snabbt fattades ett beslut. Ögat skulle tas bort”

Martin och Anna träffades på en hotellbar på Kuba.

- Han är pussvänlig och har en underbar röst

forts

värld ut. Som besatt stirrade jag på köksklockan, vars svarta visare blev allt gråare, vitare och till slut ingenting.

Läkarna provade allt. Medicinering och operationer. Inget hjälpte. Slutligen stod hoppet till laserkanonen. Med skott som sköts in i ögat och som dånade i hela huvudet. Vid sista försöket var pappa med mig. Innan jag gick in i laserrummet kunde jag fortfarande se skuggan av honom, men när jag kom ut var allt igenmurat.

Ett nytt liv tog form. Jag gick rehabilitering och utrustades med hjälpmedel. Färgindikatorn var den mest finurliga. Apparaten som man sätter mot kläderna och som talar om vilken färg plagget har. Suverän när man tvättar. Talsyntesen Ingemar installerades i min dator och efter att ha tragglat tangentbordsträning och kortkommandon, skrev jag som förut. Jag fick

ledsagning, 20 timmar i månaden. En person som kunde hjälpa mig att uträtta ärenden och klara gymmet. Dammsuga började jag göra barfota, för att känna smulor och skräp. Med rätt recept och bra stekpanna gladdes jag åt att äter igen kunna göra pannkakor. Spis och tvättmaskin märktes upp med taktill tejp. Jag fortsatte se film, men valde dem med mycket dialog i. Till affären gick jag först med stapplande steg, men snart pinnade jag på. Käppen började mer och mer bli en del av mig. Punktskriften var tålmodskrävande. I början ägnade jag en hel dag åt att försöka tyda tre bokstäver. Stoltheten var total när jag ett och ett halvt år senare läste ut min första punktskriftsbok – en barnbok.

Jag uppslukades av allt nytt och det fanns inget utrymme för att bryta ihop eller ens tänka efter. Inte då.

En sak som förvånade och sårade mig var människor runtomkring.

”Vad har hon för storlek” frågade expediten min kompis, fast det var jag som handlade. ”Jag skulle nog hellre vara döv än blind”, kunde taxichauffören kasta ur sig, fast jag inte ens ställt frågan. ”Åh, vad du är duktig”, sa främlingar på stan. ”Det kan väl inte du göra, du ser ju

inget, blev en annan kommentar jag ofta stötte på.

Min självkänsla dök mot botten. Uppenbarligen såg omgivningen i första hand min vita käpp och inte mig, Anna. Jag försökte tänka att det handlade om okunskap, men det nya sätt människor mötte mig på gjorde ont. Utan familjen, trofasta vänner och mina fina förebilder hade jag nog haft svårt att se framåt. Men någonstans i dimman fann jag en väg.

Ända sedan barnsben har jag drömt om att bli journalist. Jag har alltid älskat att skriva och fascinerats av radio. Så när jag fick praktikplats på Radio Stockholm kom lyckokicken. Fast blandad med oro. Hur skulle de på radion bemöta mig?

I efterhand berättade min handledare att han inte hade haft några förväntningar. Men som tur var såg jag praktiken som en utmaning och en chans. ”Nu ska jag minsann visa att jag kan”, tänkte jag.

Min handledare blev glatt överraskad. Jag klarade jobbet och dessutom hade jag något som ingen annan på redaktionen hade, en funktionsnedsättning. Vilket faktiskt bidrog till nya perspektiv. Mitt annorlundaskap vändes till en fördel.

Så en dag kom det där oförglömliga telefonsamtalet. Jag hade blivit intervjuad i tidningen om min synförlust. ”Har du hoppat fallskärm än?” En kille från en fallskärmsklubb ville bjuda mig på ett hopp. Nu var jag ju blind. Med andra ord, inget att förlora. På

”Motståndet att använda den vita käppen var enormt”

3 000 meters höjd kastade jag mig ut och nog kan man säga att det var en milstolpe i mitt nya liv. Och tack gode gud,

för att jag faktiskt var blind. Vete sjutton om jag vågat annars.

Det var långt senare som sorgen greppade tag om mig. ”Men det är ju flera år sedan du blev blind”, sa vännerna förvånade. Först nu hade jag möjlighet att stanna upp och reflektera. Det var så mycket som gått förlorat. Min frihet. Att resa på egen hand eller strosa omkring på stan. Att se solen gå upp eller ner. Att kanske en dag få barn och kunna se hur de ser ut.

Duktigheten höll dessutom på att ta kål på mig. Att ständigt bevisa för mig själv och alla andra att jag kan. Och ofta var det så att jag tvingades vara bättre än gemene man.

Jag grät, grät och grät. Äntligen lät jag allting komma fram, komma ikapp. Jag var ofattbart trött. En paus var vad jag behövde. En paus från allt. >

DET HÄNDE MIG

- Jag har blivit ett med min blindhet

forts

Efter vila och tårar som strömmat, kom orken så sakteliga tillbaks. Jag bestämde mig för att ta mer hjälp. Helt enkelt minska på min duktighet.

Idag känner jag mig starkare, men fortfarande dyker sorgen upp emellanåt. Det är helt okej. För precis som när man förlorat en anhörig tror jag den måste drabba en då och då.

En pusselbit saknades. Han med stort H. Fast jag visste att min blindhet skrämde. Det hade ju till och med hänt att killar som flirtat med mig på krogen rest sig och gått när jag fällde ut min vita käpp.

Vännerna introducerade mig för Internet-dejting. Perfekt, tänkte jag. För bakom datortangenterna kunde jag vara som vem som helst.

En kille, som verkade mogen och förstående blev utvald. För honom berättade jag. Han brydde sig inte något särskilt, däremot var det en annan sak som skrämde. Att jag var en flitig yrkeskvinna som till råga på allt jobbade på den tunga, intellektuella radiokanalen P1. Och jag som trott att det bara fanns ett hinder, mitt funktionshinder. Vi träffades aldrig.

Nästa kille berättade jag genast för. Jag hade tänkt om. Kunde han inte ta mig som jag är, så var det hans förlust. Hans reaktion blev beundran. Vi sågs för en enklare lunch. Han var enormt nervös, ville så gärna hjälpa till. Serva och stötta mig. Och jag som var van vid att klara mig på egen hand. Dejten

FOTO: STINA ERICSSON/SVERIGE

slutade med att han spillde kaffe över hela sig och bad generat om ursäkt hela vägen till tunnelbanan. Han ville ses igen, men jag pallade inte för hans nervositet.

När man minst anar det eller när man lärt sig att älska sig själv. Då bara händer det. Och det gjorde det, på en semesterresa med tjejkompisarna till Kuba. I hotellbaren sprang jag på Martin från Kanada. Eller snarare, han sprang på mig. För som blind är det svårt att "ragga".

"Han är inte så jättesnygg" informerade min kompis. För mig spelade det ingen roll. En fördel med att vara blind är att man slipper utseendefixeringen. Martin fängade mig med sin charm och sin öppenhet. Vi blev snabbt vänner och åter hemma på varsin kontinent började chattandet. En dag frågade Martin om jag ville möta honom i södra Europa.

Anna "Blindchick" Bergholtz i Morgonpasset i P3.

"Med Duncan och Martin känns framtiden ljus"

Hjälp, har han glömt? tänkte jag. Glömt att jag är blind och behöver ledsagning. "Ja gärna, om du vill släpa omkring på mig så..."

Självkärligt mindes han, och hans svar kommer jag aldrig att glömma: "Men jag vill ju lära känna dig, Anna."

Förra sommaren förlovade vi oss. Många undrar förstas hur det är att aldrig ha sett sin älskade. Fast det är inte riktigt sant. För jag ser ju på mitt sätt. För vad sägs om en pussvänlig kind, en härligt doftande cologne och en underbar röst.

Åtta år har gått och jag och min blindhet har blivit ett. Tillsammans "blickar" vi framåt. Just nu med fokus på karriären. Jag fortsätter att föreläsa och ägna mig åt journalistiken. I höst provar jag även på stand up comedy. Naturligtvis tänker jag skämta om min blindhet. Det är oerhört befriande. Nästan som att gå till en terapeut.

Som alla andra par i 30-årsaldern får Martin och jag ofta frågan om barn. "När ska ni?" Mitt svar är, det är inte alls säkert att vi ska. För än så länge har vi inte kommit till det stadiet att vi vill. Och är det något jag lärt mig, så är det att inte ta något för givet.

Fast lite kan man ändå säga att jag blivit mamma. För ett år sedan kom nämligen den lille krabaten in i mitt liv. Han är inte så värst liten dock. 35 kilo, väldigt matglad och kärvänlig. Jag pratar om min ledarhund Duncan. Tack vare honom har jag återfått mycket av min frihet. Med honom och Martin känns framtiden ljus." ●

Brailleskrivmaskinen och klockan med blindskrift är oombärliga för Anna.

Skriv till oss
VILL DU OCKSÅ BERÄTTA
DIN HISTORIA I AMELIA?
Mejla på: red@amelia.se.
Döp mejlet:
Det hände mig